

content/uploads/2018/01/Kudriavtseva_pedagog-chyt-2018.pdf_(Дата звернення 18.10.2019)

2. Студентоцентризм у системі забезпечення якості освіти в економічному університеті: зб. матеріалів Всеукр. наук.-метод. конф. за міжнар. участю (Київ, 2—3 берез. 2016 р.) К. : КНЕУ, 2016 434 с.

Стома В.М.

аспірант, кафедри інформатики

Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка

ЦИФРОВА ГРАМОТНІСТЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Соціальні, культурні і технологічні виклики часу знайшли відображення в українському законодавстві: «Цифрова адженда України – 2020» [7], «Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020» [1], «Україна 2030Е — країна з розвинутою цифровою економікою» [6], які спрямовані переходу до глобального інформаційного та цифрового суспільства. В Концепції Нової української школи головну роль відводять діджиталізації освіти, зокрема, розвитку інформаційно-цифрової компетентності. У Концепції НУШ [2] зазначається, що інформаційно-цифрова компетентність – це впевнене, та водночас критичне застосування інформаційно-комунікаційних технологій для створення, пошуку, обробки, обміну інформацією на роботі, в публічному просторі та приватному спілкуванні; інформаційна й медіа-грамотність, основи програмування, алгоритмічне мислення, роботи з базами даних, навички безпеки в Інтернеті та кібербезпеці; розуміння етики роботи з інформацією.

Але для безпосереднього здійснення вчителем такого процесу необхідні вміння і навички, що дозволять йому знаходити інформацію, критично їх оцінювати, вибирати необхідну інформацію, використовувати її, створювати нову та вміти обмінюватись нею. А це вже поняття цифрової грамотності.

Вперше в 1997 році поняття «цифрова грамотність» ввів Пол Гілстер, американський письменник і журналіст. За яким, цифрова грамотність - це вміння розуміти і використовувати інформацію, надану в безлічі різноманітних форматів і широкого кола джерел за допомогою комп'ютерів. На думку П.Гілстера, постійне перебування в Інтернеті, в поле гіпертексту, що дає можливість швидкої навігації з одного ресурсу на інший, формує нові патерни поведінки людини, прийоми пошуку інформації, особливості спілкування. Це призводить до формування мережевого мислення, основна риса якого - висока ступінь інформаційно-комунікаційної активності. Цифрова грамотність акцентує соціокомунікативні аспекти в діяльності людини. П.Гілстер виділяє в якості критеріїв досягнення цифрової грамотності наступні навички: критерії досягнення медіаграмотності; навички пошуку потрібної інформації і інструментів роботи з нею, вміння швидко освоїти ці інструменти (інформаційна грамотність); навички спілкування з іншими користувачами (комунікативна компетентність); навички виробництва інформації в її різноманітних формах і форматах (креативна компетентність) [8].

Г. Дженкінс (H. Jenkins) та ін. [9] вважають, що цифрова грамотність залежить від сформованості трьох типів навичок: – навички взаємодії з комп'ютером та будь-якими іншими пристроями, з допомогою яких можна вийти в Мережу або створювати цифрові артефакти; – навички взаємодії з програмним забезпеченням, що забезпечують можливості роботи з контентом. – універсальні навички роботи з цифровими технологіями, зокрема конструювання, розроблення цифрового онлайн чи офлайн середовища.

Вітчизняні дослідники розглядають цифрову грамотність в межах культурології, соціології, процесів інформатизації в освіті. О. Овчарук [4] розглядає цифрову грамотність як складову ІК-компетентності; В. Кудлай [3] та О. Радзівська [5] це поняття пов'язують передусім з проблемами інтернет-безпеки. Близькими, синонімічними до цифрової грамотності, є поняття технологічної грамотності (technology literacy), інформаційної грамотності (information literacy), ІКТ-навичок (ICT skills), цифрова компетентність, а також більш загальне поняття інформаційно-цифрової компетентності.

Поняття «цифрова грамотність» майбутніх вчителів природничо-математичних спеціальностей відноситься до таких категорій, які знаходяться в постійному русі. Це поняття постійно змінюється і розширюється, з тим щоб включити в нього нові види умінь і навички, які забезпечуються новими цифровими технологіями.

Розкриваючи визначення змісту «цифрова грамотність майбутніх вчителів природничо-математичних спеціальностей» - це вміння:

- пошуку, зберігання, аналіз, перетворення та використання інформації;
- оцінювати інформацію з позиції достовірності, точності, достатності для вирішення поставленої задачі;
- відчувати потребу в додатковій інформації;
- створювати нові інформаційні моделі об'єктів і процесів (схем, таблиць, анімації, відео та інше);
- накопичувати власний банк знань за рахунок особисто значимої інформації, необхідної в педагогічній діяльності;
- створювати свої джерела інформації;
- використовувати сучасні технології при роботі з інформацією;
- знімати, копіювати і редагувати цифрові фотографії та відео;
- створювати і підтримувати динамічні он-лайн профілі;
- ефективно вчитися і орієнтуватися в он-лайн середовищах і взаємодіяти у віртуальних середовищах;
- користуватися цифровими засобами (гаджетами, цифровими лабораторіями, датчиками та інше);
- захистити свої особисті дані від неправомірного використання іншими.

Отже, розвиток та вдосконалення цифрової грамотності у майбутніх вчителів природничо-математичних спеціальностей сприяє оптимізації змісту навчання, модернізації методів та форм організації навчального процесу, індивідуальний підхід у навчанні, забезпечує високий рівень викладання навчальної дисципліни, що сприяє підвищенні ефективності та якості освіти.

Список використаних джерел

1. Концепція "Нової української школи" [Електронний ресурс] // Міністерство освіти і науки України. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: https://base.kristti.com.ua/wpcontent/uploads/2017/10/rozd_1_Oglyad.pdf.
2. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 рр. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80/page>.
3. Кудлай В. [22] О. Цифрова грамотність особистості в контексті розвитку інформаційного суспільства // Вісник Маріупольського державного університету. Серія: філософія, культурологія, соціологія, вип. 10. – 2015, С. 97-104
4. Овчарук О. [21] В. Інформаційно-комунікаційна компетентність як предмет обговорення: міжнародні підходи, у формування інформаційно-комунікаційних компетентностей у контексті євроінтеграційних процесів створення інформаційного освітнього простору // В. Ю. Биков, О. В. Овчарук, Ред. Київ, Україна: Атіка. – 2014, С. 7-16.
5. Радзієвська О [23]. Г. Інформаційна грамотність та цифрова нерівність: забезпечення дитини в сучасному інформаційному просторі // Інформація і право, № 1 (20). – 2017, С. 92-103 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ippi.org.ua/radzi%D1%94vska-og-informatsiina-gramotnist-ta-tsifrovanerivnist-ubezpechennya-ditini-v-suchasnomu-infor>.
6. Україна 2030Е — країна з розвинутою цифровою економікою [Електронний ресурс]. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html>.
7. Цифрова адженда України – 2020 («Цифровий порядок денний – 2020»), - ГС «ХАЙ-ТЕК ОФІС УКРАЇНА». – 2016
8. Gilster P. Digital Literacy, New York: Wiley. – 1997
9. Jenkins H. [18], Purushotma R., Weigeletal M., "Confronting the Challenges of Participatory Culture: Media Education for the 21st Century", Foundation Reports on Digital Media and Learning. Cambridge, MA, London: The MIT Press, 2009.

Цьома Н. С.

викладач кафедри інформатики

Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

КОМПОНЕНТИ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ

Проаналізувавши теоретичні роботи з критичного мислення, ми вважаємо, що основними компонентами критичного мислення є мотиваційний, пізнавальний, діяльнісний і рефлексивний.

Мотиваційний компонент є одним з базових у структурі критичного мислення, оскільки встановлено, що успіх в будь-якій діяльності неможливий без відповідних інтересів, потреб, мотивів і спрямованості особистості. Мотиваційний компонент передбачає вміння активізувати свій позитивний досвід інтерпретації, бачити життєвий сенс у виконуваній роботі, підтримувати високий рівень мотивації на всіх етапах роботи.